

คณะอนุกรรมการการศึกษาแบบสหวิชาชีพ (Interprofessional Education—IPE)

ภายใต้คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการศึกษาสำหรับบุคลากรด้านสุขภาพในศตวรรษที่ 21 (2557-2561)

เปิดรับสมัครข้อเสนอโครงการการศึกษาแบบสหวิชาชีพ (IPE)**ความเป็นมา**

ในปี พ.ศ.2453 หรือเมื่อกว่าร้อยปีที่ผ่านมานี้ นายอับราฮัม เฟลิกเนอร์ (Mr. Abraham Flexner) นักการศึกษาชาวอเมริกัน ได้จัดทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษาของบุคลากรวิชาชีพด้านสุขภาพและเสนอแนะให้บูรณาการวิทยาศาสตร์ที่ทันสมัยเข้ากับหลักสูตรการศึกษาของบุคลากรสุขภาพในสถาบันการศึกษา ซึ่งได้นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับบุคลากรสุขภาพเพื่อดูแลรักษาให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีขึ้นจนสามารถเพิ่มอายุขัยของมนุษย์เป็นสองเท่าในช่วงศตวรรษที่ 20

เมื่อเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 บริบททางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี ได้มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว แต่ในขณะเดียวกัน มนุษย์ก็ต้องประสบกับความท้าทายใหม่ๆ ทางด้านสุขภาพ จากความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจ จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น อายุขัยที่ยาวนานขึ้น ตลอดจนการติดต่อสื่อสารอย่างรวดเร็วรอบต่อ ทำให้เชื้อโรคแพร่กระจายจากพื้นที่หนึ่งไปยังพื้นที่อื่นๆ ได้อย่างรวดเร็วและเป็นวงกว้าง ทั้งยังมีอุบัติการณ์ของโรคเกิดใหม่และเกิดซ้ำขึ้นอีก และด้วยข้อจำกัดทางด้านบุคลากรสุขภาพและเศรษฐกิจทำให้เกิดช่องว่างและความไม่เสมอภาคในด้านสุขภาพทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับนานาชาติ

เพื่อรองรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ในปี พ.ศ.2553 องค์การอนามัยโลกได้มีข้อเสนอมติ WHA66.23 เพื่อให้ประเทศสมาชิกทำการประเมินบทบาทของสถานการณ์การจัดการศึกษากำลังคนด้านสุขภาพ รวมทั้งการขับเคลื่อนเพื่อปฏิรูปการศึกษากำลังคนด้านสุขภาพครั้งใหญ่ทั่วโลก ที่จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนเพื่อการกระจายความก้าวหน้าด้านสุขภาพอย่างเสมอภาค หนึ่งในแนวทางการปฏิรูปการศึกษาคือการจัดการศึกษาแบบสหวิชาชีพ โดย WHO ได้เสนอแนวทางปฏิบัติไว้ว่า *“Interprofessional education occurs when students from two or more professions learn about, from and with each other to enable effective collaboration and improve health outcomes.”* **“การจัดการศึกษาแบบสหวิชาชีพจะเกิดขึ้นเมื่อมีผู้เรียนจากสองวิชาชีพขึ้นไปได้เรียนรู้เกี่ยวกับ เรียนรู้จาก และเรียนรู้ร่วมกันเพื่อให้เกิดความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพและพัฒนาผลลัพธ์ทางด้านสุขภาพ”**

ในประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ.2557 สมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็นได้รับรองแผนยุทธศาสตร์การศึกษาสำหรับบุคลากรด้านสุขภาพในศตวรรษที่ 21 (พ.ศ.2557-2561) และแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการศึกษาสำหรับบุคลากรด้านสุขภาพในศตวรรษที่ 21 (พ.ศ.2557-2561) โดยมี ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช เป็นประธานดำเนินการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ฯ ดังกล่าว คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการศึกษาสำหรับบุคลากรด้านสุขภาพในศตวรรษที่ 21 ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการต่างๆ เพื่อดำเนินการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ฯ รวมถึง **คณะอนุกรรมการการศึกษาแบบสหวิชาชีพ (IPE)** ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ เป็นตัวแทนจากสถาบันการศึกษาและสาขาวิชาชีพจากหลากหลายวิชาชีพ รวมถึง สัตวแพทย์ พยาบาล กายภาพบำบัด เทคนิคการแพทย์ ทันตแพทย์ แพทย์แผนไทย สาธารณสุข เภสัช และ แพทย์ เพื่อดำเนินการขับเคลื่อนการศึกษาแบบสหวิชาชีพ ในสถาบันศึกษามาเป็นเวลากว่าสองปี โดยได้ร่างตัวอย่างแผนการสอนที่พร้อมนำไปทดลองปรับใช้สำหรับนิสิตนักศึกษาด้านการแพทย์และการสาธารณสุขในหลักสูตรต่างๆ ทั้งในระดับขั้นปีแรกๆ (Pre-professional Years) และในระดับขั้นปีก่อนสำเร็จการศึกษา (Professional Years) ซึ่งคณาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาต่างๆ สามารถนำไปพิจารณาใช้จัดการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมใหม่ในรายวิชาที่ปัจจุบันเปิดสอนอยู่แล้ว เป็นกิจกรรม

เสริมหลักสูตร หรือพิจารณาใช้เป็นรายวิชาเลือกและ/หรือเป็นรายวิชาบังคับในหลักสูตรใหม่หรือหลักสูตรปรับปรุงก็ได้ ทั้งนี้เพื่อหวังผลสัมฤทธิ์ให้นักศึกษาในอนาคตได้มีทักษะความรู้ความสามารถด้าน IPE ได้ทำการเรียนรู้จากกันและกัน และเกิดประสบการณ์การเรียนรู้แบบสหวิชาชีพ²

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการการศึกษาแบบสหวิชาชีพ (IPE) ยังมองเห็นโอกาสในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบสหวิชาชีพได้อีก ในแง่เนื้อหาและกระบวนการรวมทั้งการประเมินผล เพื่อใช้ในการเรียนการสอนแบบสหวิชาชีพ และกำลังดำเนินการจัดทำคู่มืออาจารย์ผู้สอน คู่มือผู้เรียน หรือตัวอย่างแผนการสอนที่บูรณาการกับเนื้อหาวิชาที่สำคัญๆ เช่น เวชจริยศาสตร์ ความปลอดภัยของผู้ป่วย การใช้ยาและเทคโนโลยีอย่างสมเหตุสมผล กฎหมายทางการแพทย์ เป็นต้น

อย่างไรก็ดี จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของสถาบันการศึกษาต่างๆในประเทศไทย คณะอนุกรรมการการศึกษาแบบสหวิชาชีพ (IPE) ได้ทราบว่า ในขณะที่สถาบันการศึกษาต่างๆ ได้มีการจัดการเรียนการสอนแบบสหวิชาชีพ ทั้งในรูปแบบกิจกรรมใหม่ในรายวิชาที่ปัจจุบันเปิดสอนอยู่แล้ว กิจกรรมเสริมหลักสูตร รายวิชาเลือกและ/หรือเป็นรายวิชาบังคับในหลักสูตรใหม่หรือหลักสูตร ฯลฯ โดยความร่วมมือระหว่างสองวิชาชีพหรือมากกว่า และ/หรือร่วมมือกับสาขาวิชาอื่นๆ นอกเหนือจากวิชาชีพสุขภาพ ทั้งนี้หลายสถาบันอาจจะกำลังดำเนินการมาเป็นระยะเวลายาวนานแล้ว ในขณะที่หลายสถาบันยังอยู่ในขั้นตอนการเริ่มดำเนินการ

การสมัครข้อเสนอโครงการการศึกษาแบบสหวิชาชีพสุขภาพ

เพื่อเป็นการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาการศึกษาแบบสหวิชาชีพ และส่งเสริมการเรียนรู้การดำเนินการในสถาบันการศึกษาต่างๆ คณะอนุกรรมการการศึกษาแบบสหวิชาชีพ (IPE) ภายใต้มูลนิธิพัฒนาการศึกษาบุคลากรสุขภาพแห่งชาติ ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) จึงได้เปิดรับข้อเสนอโครงการการศึกษาแบบสหวิชาชีพ โดยความร่วมมือระหว่างสองวิชาชีพหรือมากกว่า และ/หรือร่วมมือกับสาขาวิชาอื่นๆ นอกเหนือจากวิชาชีพสุขภาพ ในประเด็นการใช้ยาอย่างสมเหตุสมผล เช่น การดื้อยาต้านจุลชีพ (Antimicrobial Resistance—AMR) ความปลอดภัยของผู้ป่วย (Patient safety) เวชจริยศาสตร์ (Ethics) หรือประเด็นอื่นๆ ที่ท่านสนใจจะนำเสนอ ทั้งการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เป็นสื่อในการเรียนการสอนและการประเมินผลด้วย โดยมุ่งเน้นให้นักศึกษาหรือบุคลากรได้เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้ทุกวิชาชีพได้มีโอกาสเรียนรู้และทำงานร่วมกันผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใช้ประสบการณ์ตรงเพื่อสร้างวงจรการเรียนรู้และตอบสนองต่อความต้องการของสังคม ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการสร้างกระบวนการทัศน์ใหม่ในการเรียนรู้ของบุคลากรสุขภาพ ที่สามารถผลิตบุคลากรสุขภาพเพื่อการทำงานร่วมกันแบบสหวิชาชีพในการบริการทางด้านสุขภาพอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ตลอดจนช่วยส่งเสริมให้บุคลากรสุขภาพได้ทำงานร่วมกัน เพื่อความเสมอภาคในการพัฒนาสุขภาพของประชาชน

ข้อเสนอโครงการจะต้องเป็น **การวิจัยหรือการสร้างนวัตกรรม**ทางการศึกษาแบบสหวิชาชีพที่มุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติหรือการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน รวมถึงการประเมินผลตามสมรรถนะที่พึงประสงค์ของแต่ละวิชาชีพ (Competency-based assessment) และจะต้องใช้คำนิยาม ดังนี้ **“Interprofessional education occurs when students from two or more professions learn about, from and with each other to enable effective collaboration and improve health outcomes.”³ “การจัดการศึกษาแบบสหวิชาชีพจะเกิดขึ้นเมื่อมีผู้เรียนจากสองวิชาชีพขึ้นไปได้เรียนรู้เกี่ยวกับ เรียนรู้จาก และเรียนรู้ร่วมกันเพื่อให้เกิดความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพและพัฒนาผลลัพธ์ทางด้านสุขภาพ”**

2 คณะอนุกรรมการศึกษาวิชาชีพสุขภาพแบบสหสาขาวิชา. 2015. การศึกษาแบบสหสาขาวิชาชีพ (Interprofessional Education).

<http://www.healthprofessionals21thailand.org/wp-content/uploads/2016/11/Book-IPE-Fin.pdf>

3 World Health Organization. 2010 Framework for Action on Interprofessional Education & Collaborative Practice (WHO/HRH/HPN/10.3).

เงื่อนไขการสมัครข้อเสนอโครงการ

1. งบประมาณสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน
งบประมาณตามค่าใช้จ่ายจริง ในวงเงิน 40,000 บาท (สี่หมื่นบาทถ้วน) โดยจะต้องมีเอกสารหลักฐานการจ่ายเงินที่มีความสมบูรณ์ ครบถ้วน ถูกต้อง สมบูรณ์ ตามสัญญาระหว่างผู้ให้ทุนและผู้รับทุน
2. ระยะเวลาการดำเนินโครงการระยะเวลาจัดทำแผนการสอนจนสามารถพร้อมเปิดใช้จัดการเรียนการสอนจริง
3. ข้อเสนอโครงการ

ข้อเสนอโครงการจะต้องประกอบด้วย

- 3.1 ชื่อโครงการ
- 3.2 รายชื่อผู้ดำเนินโครงการ (ผู้ดำเนินโครงการหลักและผู้ร่วมดำเนินโครงการ)
- 3.3 สาขาวิชาที่ร่วมดำเนินโครงการ (ต้องมีสาขาวิชาที่พหุสาขาอย่างน้อยสองสาขาวิชา และสาขาวิชาที่ร่วมดำเนินโครงการไม่จำเป็นต้องเป็นสาขาวิชาที่พหุสาขาเท่านั้น)
- 3.4 ความสำคัญของปัญหา
- 3.5 การทบทวนวรรณกรรม
- 3.6 ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Learning Outcomes, ELO)
- 3.7 วิธีดำเนินการ
- 3.8 การประเมินผล (ที่หลากหลายและสอดคล้องกับ ELO)
- 3.9 แผนการดำเนินงาน
- 3.10 แผนงบประมาณสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน
- 3.11 การรับรองจริยธรรมการวิจัย

รายงานผลการดำเนินงานให้ระบุ บทสรุป และ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

4. ข้อเสนอโครงการที่จะได้รับการพิจารณาจะต้องส่งภายในระยะเวลาที่กำหนดเท่านั้น
5. ผลงานวิจัย/นวัตกรรมถือเป็นลิขสิทธิ์ของผู้ให้ทุน
6. การตัดสินใจของคณะกรรมการฯ ถือเป็นขั้นสุดท้าย

ผู้สนใจสามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <http://www.healthprofessionals21thailand.org/> และส่งข้อเสนอโครงการถึง ศ.พญ.วณิชชา ชื่นกองแก้ว ที่ dusita.krawanchid@gmail.com cc. nprasertsri@gmail.com และ wim.wanicha@gmail.com ภายในวันที่ 31 กรกฎาคม 2560 โครงการที่ผ่านการคัดเลือกในรอบแรกจะต้องนำเสนอโครงการต่อคณะกรรมการการศึกษาแบบสหวิชาชีพ (IPE) ภายใน เดือนสิงหาคม พ.ศ.2560 วันและเวลาจะแจ้งให้ทราบอีกครั้ง

กำหนดการโครงการ

1.	31 ก.ค. 60	ส่งข้อเสนอโครงการแบบย่อ (concept note) จำนวน 1-2 หน้า A4 ซึ่งประกอบด้วย ชื่อโครงการ รายชื่อผู้ดำเนินโครงการ (ผู้ดำเนินโครงการหลักและผู้ร่วมดำเนินโครงการ พร้อมข้อมูลในการติดต่อ) สาขาวิชาที่ร่วมดำเนินโครงการ ความเป็นมา วัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์/การสร้างความนวัตกรรม กิจกรรม และผลที่คาดว่าจะได้รับ (ขอให้ท่านระบุด้วยว่าสนใจจะเข้าร่วมประกวด ICT-IPE Challenge ตามรายละเอียดข้างล่างด้วยหรือไม่) ระบุถึง ศ.พญ.วณิชา ขึ้นกองแก้ว โดยส่งมาที่ dusita.krawanchid@gmail.com cc. nprasertsri@gmail.com และ wim.wanicha@gmail.com
2.	15 ส.ค. 60	ส่งข้อเสนอโครงการแบบเต็ม first draft full proposal ระบุถึง ศ.พญ.วณิชา ขึ้นกองแก้ว โดยส่งมาที่ dusita.krawanchid@gmail.com cc. nprasertsri@gmail.com และ wim.wanicha@gmail.com
3.	ส.ค. 60	หัวหน้าโครงการนำเสนอโครงการต่อคณะผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอคำแนะนำและปรึกษาหารือ
4.	ก.ย. 60	ประกาศผลการให้ทุนสนับสนุนข้อเสนอโครงการที่ http://www.healthprofessionals21thailand.org/ และ email ของหัวหน้าโครงการ
5.	31 มี.ค. 61	ส่งรายงานผลการดำเนินงาน ระบุถึง ศ.พญ.วณิชา ขึ้นกองแก้ว โดยส่งมาที่ dusita.krawanchid@gmail.com cc. nprasertsri@gmail.com และ wim.wanicha@gmail.com

ICT-IPE Challenge

สำหรับข้อเสนอโครงการ IPE ที่มีการใช้ ICT เป็นสื่อในการเรียนการสอนและการประเมินผล นอกจากนี้ได้รับงบประมาณสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานแล้ว ยังมีโอกาสได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมชิงชนะเลิศ 3 ทีมสุดท้ายสำหรับการประกวดโครงการ ICT-IPE Challenge ในการประชุมวิชาการประจำปีระดับชาติ "การพัฒนาการศึกษาสำหรับบุคลากรด้านสุขภาพ" ครั้งที่ 4 (The 4th Annual National Health Professional Education Reform Forum) ในหัวข้อหลัก "เทคโนโลยีสารสนเทศ เสริมพลัง สร้างวิชาชีพสุขภาพ สู่ประเทศไทย 4.0 (ICT to Empower Health Professional Education to Support Thailand 4.0)" ในระหว่างวันที่ 6 - 8 พฤศจิกายน พ.ศ.2560 ณ โรงแรมพูลแมน คิงเพาเวอร์ ซอยรางน้ำ กรุงเทพฯ การประกวดดังกล่าวจะช่วยเผยแพร่นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนแบบ IPE โดยใช้ ICT เป็นสื่อ

สอบถามรายละเอียดได้ที่

คุณดุสิตา กระจวนชิต Email: dusita.krawanchid@gmail.com โทร: 085-345-0138, 097-117 5041